

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Hvad der nærmest har givet Stødet til Fremsettelsen af dette Lovforslag, er et Andragende, som i December 1901 blev indgivet til Ministeriet af Bestyrelsesraadet for de forenede Latin- og Realskoler i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg, og som i det væsentlige var tiltraadt af Bestyrerne for 11 andre private eller kommunale Latin- og Realskoler, dels i Kjøbenhavn, dels i Provinserne. Andragendet, som i en paa forskellige Punkter væsentlig ændret Skikkelse genoptog det Andragende, der under 23. December 1898 var indgivet af Foreningen af Bestyrere for de private Latin- og Realskoler i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg, gik ud paa, at Ministeriet vilde søge udvirket, at det tillodes de private og kommunale Skoler, som maatte indgive Andragende derom, at afholde Afgangseksamen for studerende i Overensstemmelse med en med Andragendet følgende Undervisnings- og Eksamensplan for en ny „3die Retning“ inden for den lærde Skole, som skulde indføres ved Siden af de to allerede bestaaende Retninger, der iøvrigt skulde vedblive at beholde deres hidtidige Skikkelse uden nogen som helst Forandring.

Dette Andragende er det sidste i Rækken af de mange Forsøg, man har gjort for at komme bort fra eller raade Bod paa de Misligheder, der formenes at klæbe ved Loven om Undervisningen i de lærde Skoler af 1. April 1871 og den dertil knyttede kgl. Anordning af 5. August 1871. Denne Lovs Fremkomst var motiveret ved, at den siden 1850 herskende Skoleordning „tilsigtede en Dannelse, som var anlagt paa et alt for bredt encyklopædisk Grundlag, saa at enten Opgivelse af Grundighed eller Overlæsselse maatte blive en naturlig Følge deraf. For at raade Bod herpaa maatte man tænke paa fra et vist Trin i Skolekurseset at indføre en Deling af Undervisningen i to Grene, den ene overvejende sproglig-historisk, den anden overvejende matematisk-naturvidenskabelig. Herved, mente man, vilde man undgaa det mislige i, at det hele Undervisningsstof, som Skolen optog, krævedes gennemgaaet og tilegnet i samme Udstrækning og paa samme Maade af samtlige de Disciple, der vilde gaa hele Skolen igennem og vinde Adgang til Universitetet; og det vilde blive muligt at

tage tilstrækkeligt Hensyn til de enkelte Disciples særlige Anlæg, Begavelse og Tilbøjelighed, hvorpaa dog Udbyttet af Undervisningen for en ikke ringe Del beror, saavel som til den Indflydelse, som det senere specielle Formaal indtil en vis Grad maa udøve allerede paa den almindelige Forberedelse.“

I Henhold til disse Betragtninger blev da den nye Skoleplan, hvis væsentligste Karaktermærke er den fra Latinskolens 3die Klasse begyndende *Tvedeling*, gennemført ved Loven af 1871; og den Ordning af Undervisningen og Prøverne, man den Gang indførte, har siden i alt væsentligt holdt sig uforandret lige til nærværende Tid. Anordningen af 16de Juni 1882 indeholdt vel en Række gode nye Bestemmelser, som sigtede til dels at nedsætte Eksamensforordningerne noget paa flere Punkter, dels at lette Disciplene det egentlige Eksamensarbejde ved Afgangsprøverne; men Skoleplanens Grundvæsen berørte den aldeles ikke. *Trods sin langvarige Bestaaen har imidlertid denne Undervisningslov aldrig kunnet glæde sig ved nogen særlig Yndest.*

Hvad nu den Anke angaar, man havde rettet mod den tidligere Undervisnings alt for bredt anlagte encyklopædiske Karakter, kunde den vel egentlig næsten med ikke mindre Føje rettes mod den Undervisning, der efter den nye Skoleplan meddeltes paa begge Retninger inden for Skolen. Den maa imidlertid i det hele anses for lidet beføjet. I Bemærkningerne, som ledsagede Lovforslaget af 1871, hævdedes med fuld Ret „Nødvendigheden af at give det videnskabelige og akademiske Studium et flersidigt og indtil en vis Grad encyklopædisk Grundlag og, selv uden Hensyn til fortsat Studium ved Universitetet, at bygge den almindelige Dannelse, som skal gives i den lærde Skole, paa et saadant Grundlag“; og det vil formentlig næppe finde Modsigelse, at, hvilken Undervisningsplan man saa end lægger for den lærde Skole, maa Undervisningen altid blive encyklopædisk. Ja Antallet af de Fag, som den Skoleungdom, der skal føres frem til den højeste Dannelse, Skolen kan give, nødvendigvis maa stifte et vist Bekendtskab med i Løbet af det hele Skolekursus, maa snarere tiltage end aftage, alt efter som